

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manò discutienda in Scholis Medicorum die Jovis duodecimâ
Januarii M. DCC. XLI.

M. RAYMUNDO-JACOB FINOT,
Doctore Medico, Præside.

An Bilis circulatio multiplex?

I.

ECUR viscus glandulosum colore rubro flavescente sub fusco præditum, sub Diaphragmate, maximâ parte in Hypochondrio dextro, parte minori in Epigastrio, Xiphoideam appendicem inter & spinam dorsi positum, sinistroque vicinâ Hypochondrio, præcipuum secernendæ Bilis organum meritò censeas. Figura, situs, magnitudo, pondus, connexio sectionibus anatomicis factis innotescunt: de iis idèò silendum. Paucis exponendæ partes quæ sanguinem advehunt ad hepar, allatum revehunt, biliosum ejus laticem segregant, secretum ad duodenum proripiunt. Arbor inversa, vera venarum portarum effigies. Hæc ex intestinis, ventriculo, liene prima nascentium radicum ducit incunabula. In hepatis cavâ superficie truncus exurgit, sinus venarum portarum dictus.

A

Idem in ramos quinque sibiobolefcit. Hi dividuntur in furculos mille per totum hepar diffeiminandos. Quà proportionè numero crefcunt, eàdem mole decrefcunt. Sic extremos fines aflecuti, oculos, licet armatos, propemodum fallunt. Granulis pulpæ teneriori fimillimis, contritu facillimis, totum ferè coalefcit hepar. Hæc, ope Myrofcopii introfpecta, villofos, inſpiſſatofque folliculos æmulari videntur. Memorati quinque rami arterioſi gaudent indole. Ex omni ferè viſceris huiusce glanduloſi puncto, adeò exigua enaſcuntur peculiarium canaliculorum germina, ut oculorum aciem in ipſo effugiant extortu. Hi canales exigui venam portarum individuo tractu comitantur: eàdem veſtiuntur vaginâ, lenſimque, ſimilium vaſculorum concurſu, in majora recolliguntur vaſa. Hæc denuò juncta in unum ductum, porum nempe hepaticum, ſive biliarium coaleſcunt. Arteria cœliaca ſuppeditat hepati ramum, furculis ſuis vel minimis ejuſdem partes attingentem, aſſiduumque comitem venæ portarum. Venæ cavæ triplici ramo innumeris fabrefacto ramuſculis congauDET hepar, aliſque præterea quàm plurimis ſeſe pariter in ejuſdem venæ alveum exonerantibus. Ab hepatico plexu nervos habet. Inferiori hepatis ſuperficiè veſica fellis adhæret quadruplici tunicâ conſans, Pyri figuram referens. Lymphaticis hepar carere quis inſicias iſerit?

I I:

DIVERSIS Auctoſibus, diverſa Bilis natura. In hæc definiendâ, perpauci conſentiunt. Qui circa hoc punctum rectius aliquid propoſuiſſe videntur, metam tamen definitionis non ſunt aflecuti. Ex iis, alii Bilem definiunt humorem excrementitium naturalem, flavum, amarum, & viſcidum ex diverſis molis ſanguineæ partibus in glanduloſâ jecoris ſubſtantiâ ſecretis conſtantem, & poſtea in vaſis ſelleis collectum, ut inde, per communem ductum Biliarium, ad duodenum deferatur: alii Bilem aſſerunt humorem excrementitium utilem, flavum, & amarum, ſulphureis, ſalinisſque conſtantem partibus, per glanduloſos hepatis acinulos ab ipſo ſanguine ſecretis, ſimulque mixtis ac præparatis, in Cyſtim ſelleam partim deponendum, partim ad duodenum, ſubminiſtrante ductu hepatico, rectâ progreſſurum. Bilis partim excrementitiis, partimque excrementitiis humor. Hujus naturam curioſiſſis proſequendi, principia quibus conſtat evolvendi ſcrupuloſius, tibi ſit animus; illa perpaucis ſalis fixi principiis ditata, ſat inſigni copiâ terræ grævita, multo reſerta ſale volatili oleoſo, necnon phlegmate copioſo luxurians, innotefcit. At te terrent Chymici labores. Nudos in Bilem oculos conjice, fluida ipſius indoles: ſiccam hanc in ignem projice; inflammatu facillima. Undè in fluorem propenſio? A lymphâ. Undè in ignem concipiendum aptitudo? A ſulphure. Genus Bilis duplex. Hepatica tenuior, dilutior, colore minus intenſo prædita, ſaporeque propemodum inſipida. Cyſtica ſpiſſior, obſcurior, amariorque. Prioris genius præſentibus ſeri tenuioribus particulis, poſterioris verò iſſdem fugatis debius. Altera jugi ſtillicidio ex hepatico glandularum ſomite ad duodenum appellit. Altera verò nonniſi per vices, per compreſſam nimirum repleto ventre veſiculam, contraſtilemve ejuſdem veſiculæ elaterem in inteſtinum depluit. Non tantummodo Bilem dixeris humorem, qui poſt hepatis contactum vel ductus biliaris perluſtrat, vel ſtabulatur in ipſamet fellis veſiculâ.

I I I.

SANITATEM à ſanguinis humorumque motu circulari ritè conſtituto ſpendere adeò notum eſt, ut nihil vulgariuſ. Quot & quanti, hoc laſſo, morbi pullulent ignoras? Nonne præcipuè ex hoc fonte omnes ferè mutationes, motus, ſecretiones, uno verbo functiones oriuntur? Nonne etiam ex eo circulares aliorum humorum motus trahunt originem? Si itaque exiſtat in ſanguine

Bilis, eo circulum absolvante, illam eodem munere fungi necesse. Probat existentiam Bilis in sanguine Verheyenius. *Officium*, inquit, *jecinatoris est, median-
tibus suis glandulis, à massa sanguinis segregare humorem biliosum, eumque per pro-
prios ductus excretorios ablegare ad intestinum duodenum.* Qui reperitur in lymphaticis jecorariis humor examini subijciatur: colore, fortassisque etiam sapore, eum biliosis particulis esse gravidum patebit. Idem nonnunquam evincunt color & sapor aquæ paracenthesi extractæ, in ascite ab hepatis lymphaticorum læsione obortâ. Sanguinem à liene ad hepar profluentem nonnihil amarescere experientia compertum est. Tota denique sanguinis supellex aliquandò materiâ biliosa ultramodum saturatur, ejusque croceo colore inficiuntur lintea, nec tamen amarescit: quod in icterici sanguine se observasse dicit, referente Verheyenio, Georgius Heintkius. Ergo Bilis etiam dicatur biliosus latex, singulas cum sanguine corporis partes peragrans.

I V.

DE Bilis scaturigine non mediocris inter Auctores controversia. An generetur in ipso hepate? An potius in vesiculâ fellê à sanguine per arterias cysticas adducto, ac Bile ibidem residuâ affecto oriatur? An verò in sanguine priùs generata à reliquâ ejus mole solummodò sequestretur per glandulas hepaticas, multùm ambigitur. Singulæ autem hypotheses sigillatim explananda. Indè nostra clariùs elucelcet. Cave erres cum Verheyenio. Hic Bilem in hepate verè & propriè generari sentit. Illius ex se ruit opinio. Dispersam agnoscit per sanguinem biliosam materiem, sed Bilem esse negat, nisi sanguineis orbatâ partibus, lymphaticis tantùm concomitantibus, arctiùs in jecore compingatur. Hinc, qui biliosum humorem sanguini permixtum nomine Bilis insignire non fuit ausus, nunc forsân, si revivisceret, eundem lymphâ dilutum Bilem nuncupare pertimesceret. Hinc brevi ruet in hepaticam, cysticamque Bilis distinctio. Nec rectiùs cogitant qui Bilem in cysti generatam per hepar ad omnes corporis partes transmittendam volunt. Non recens illud systema. Sylvius de Leboe proposuit, stabilire frustra conatus. Deturbavit Anatome. Dubitas? Oleosis-omentis partibus in venam portarum transmissis attende. Porum hepaticum aperi; prodit biliosus humor. Liquorem quemvis tenuem in venam portarum injice; faciles in ductum hepaticum aditus; idem verò ex hepatico ductu in venam portarum frustra exequi conaberis. Dari ductus hepato-cysticos in vesiculam hiantes, per eosque secretam in cysti Bilem ad hepar facile ferri, cum eodem Sylvio objicis. Vias esse patentes per hepato-cysticos ex hepate in vesiculam, eademque è vesiculâ in hepar accuratè clausas Verheyenii docent experimenta. In cunctis animalibus cystim reperiri incassum asseris. Cervos, Damasque hocce Bilis receptaculo carere non hodiernâ tantùm modò constat experientia. Insuper ligato ductu cystico fecernitur in hepate Bilis ad intestinum fluens. Patet ergo Bilem, cum totâ sanguinis supellectile, per omnes circulationis alveolos peregrinari. Est & alia peculiaris Bilis circulatio ab hepate ad intestina & ab intestinali tubulo immediatè per venas mesaraicas ad hepar; in eoque potissimùm nostram thesim clariùs nunc elucidandam positam volumus.

V.

QUA potissimùm virtute biliosus in jecore secernatur humor parùm ad nos. Effectus nosse satis est, causas investigare longiùs & aliud. Bilis in duodenum delata succo Pancreatico miscetur, alimenta oscillatorio ventriculi motu nondum perfectè elaborata omnino diluit. Pars Chyli dilutior, seu lymphatica, volatiliori Bilis parte, seu Balsamo quodam imbuta per venas mesaraicas ad hepar conscendit. Pautò minùs diluta Chyli pars, simili quodam ejusdem Bilis balsamo condita, ad lacteorum oscula mesaraicarum ostiolis pa-

4
 tentiora; longèquè numerosiora liberè penetrans ad cisternam lumbarem, & inde ad circulationis oceanum permeat. Pars Bilis crassior cum crassiori alimentorum fece ad rectum protruditur. Sic ergò Bilis ab hepate depluens partim per lacteas ad cor, partim per mesaraicas ad hepar circulum aget. Ultimùm autem ille Bilis per mesaraicas circulus nunc explanandus prodeat. Pro illo militant, 1°. venæ mesaraicæ, cæteris paribus, duplo ad minùs patentiores omnibus aliis venosis ductibus. 2°. Peculiaris harumce venarum dispositio, à reliquâ venarum totius corporis dispositione omninò differens. 3°. Sanguinis ad venam portarum appellentis indoles. Verùm-enim-verò an hient in intestina mesaraicarum radiculæ, quærîs? Solvit problema anatome comparativa, in oviparis lactea non recipiens: in iisdem facilis aëris-intromissio ex intestinis in mesaraicas. Quod de oviparis, idem de homine, licet lacteis instructo, dictum intelligas. Porro in homine vias esse apertas ex mesaraicis venis in intestina non modo docet clarissimus Boerhaavius, sed & idem arte Ruifchianâ compertum testatur. Venas mesaraicas valvulis carere ab eodem Boerhaavio didicimus. Nonne ab embryonis meconio validum satis petitur argumentum? Meconium, partem Bilis crassiorem feculentamque, jurè dixeris. Per patentia lacteorum mesaraicarumque ostiola subtilior avolvit. Secretam singulis diebus Bilis copiam fecibus alvinis haud inferiorem esse, imò & superiorem clarissimi Reverhostii sequens docet experimentum. Abdomen Canis aperuit, Cholidochum quæsit, fidit paululùm, tubulumque alligavit. Observato Bilis stillicidio, ejusdem quantitate unâquæque die stillantem ad uncias sex ascendentem se reperiisse testatur. Quod si in cane fiat, quid in homine? Sylyium de Leboë sic loquentem auscultes. *Cum de lactearum trunco certi adhuc habeatur nihil, probabile nobis videtur, si non semper in ipsum hepatis Parenchyma peneiret, saltem in porta inferi, cum non semel & Asellio, & nobis visi sint ejus furculi Chylo turgentes ad hepar usque delati. Arteria hepatica Bilem hepatis suppe- ditat, ais? Ergo non ex mesaraicis fluit in hepar. Sanguinem inter & humorem inde separandum quandam esse proportionem scito. Arteria hepatica tenuissima est, copia Bilis secretæ maxima aliundè ergo deducenda. Tot igitur momenti peculiarem hunc Bilis circuitum stare, stare & alterum parili momentum robore nullus inficias iverit.*

Ergo Bilis circulatio multiplex.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Josephus de Jussieu.

M. Rodericus-Hubertus Linget,
Rui Herbariæ Professor.

M. Thomas-Ernestus Bertrand

M. Henricus-Franciscus Bour-
delin, Scholæarum Professor.

M. Petrus Ronssin de Monta-
bourg, Consultarius Medicus
Regni ordinarius, necnon Ur-
bis Regiæ, Regique Notoco-
mii San-Germani in Layâ.

M. Camillus Falconet, salubris
Consilii Regii Socius, & è
Regiâ Numismatum Acade-
mia.

M. Antonius-Joannes Daval.

M. Achillet. Franciscus Fontaine,
Chirurgia Professor.

M. Hyacinthus-Theodorus Ba-
ron, antiquæ Facultatis De-
canus.

Proponebat Parisiis JACOBUS-FRANCISCUS LE CHAT DE LA
 SOURDIÈRE, Cenomacensis, Baccalanreus Medicus,
 A. R. S. H. 1741, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAW, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1741.